

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen

POBUDE ZA UČINKOVITE REŠITVE NASTANITVE V NEURJIH PRIZADETIH PREBIVALCEV RS IN PREDLOGI PREVENTIVNIH AKTIVNOSTI ZA PRIHODNJE NEPREDVIDENE DOGODKE

Spoštovani predsednik Vlade RS dr. Robert Golob in ekipa.

Zahvaljujemo se vam za fleksibilni in koordiniran pristop ob posledicah poplav. Veseli nas, da ste povabili k sodelovanju vrhunske strokovnjake in vzpostavili delovanje nekaterih služb ter pozvali k iskanju rešitev tudi širšo ciljno javnost.

Eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost, Društvo Samooskrbni.net, Društvo Ognjič s projektom Skupaj za zdravje človeka in narave (Zazdravje.net) ter sorodna društva in civilne iniciative že več kot desetletje delujemo na terenu s konkretnimi dejanji in poznamo resnične potrebe ljudi v lokalnih okoljih. Ves čas dajemo pobude odločevalcem, pomagamo k povečanju samooskrbe, spodbujamo ohranjanje semen avtohtonih vrst rastlin in povezujemo ljudi na terenu.

Ker nam ni vseeno kako se bo reševalo po neurjih nastalo situacijo, podajamo v razmislek naše pobude, kako pomagati ljudem, ki so bili prizadeti v letošnjih vremenskih ujmah. Pomoč mora biti hitra in čim bolj učinkovita, realizirana kratkoročno, še preden bodo ponovno zgrajeni varni domovi ter bivališča in sanirana lokalna infrastruktura na teh področjih.

Naše pobude prihajajo »od spodaj navzgor«, saj na terenu doživljamo in zaznavamo kakšne so potrebe.

To so dejansko predlogi ljudi in strokovnjakov, ki se dnevno soočajo z iskanjem sonaravnih rešitev na področju urejanja prostora, bivanja, pridelovanja in predelovanja hrane ter (verjetno) najpomembnejše – načrtovanjem preventivnih ukrepov in priprave na morebitne prihodnje nepredvidene dogodke.

I. STANOVANJA: KOLIKO NOVIH STANOVANJ ZARES POTREBUJEMO?

Slovenija je dežela solidarnih ljudi. Kljub temu mnogi lastniki nepremičnin le-teh ne upajo oddati v najem in uporabo ljudem, ki potrebujejo streho nad glavo. Glavni razlog za to je, da nimajo jamstva za trajanje najema, ne vedo kakšni bodo riziki takšnih najemov ipd. Menimo, da bi centralno upravljanje z najemniki in morebitne rizike morala prevzeti država (strahovi in pomisleki pri oddajanju nepremičnin so – iz številnih dosedanjih izkušenj – upravičeni), zato predlagamo, da ta najemna razmerja upravlja (krizni) Stanovanjski ali solidarnostni sklad, ki se ustanovi v ta namen.

Znotraj državnih institucij in stroke se večinoma pogovarjamo o potrebi po izgradnji novih stanovanj, ob tem pa obstajajo slabo izkoriščene sedanje kapacitete (prazna stanovanja, opuščene in prazne kmetije, nekateri zaselki v Sloveniji so le z nekaj prebivalci ali brez.. itd.).

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4,3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štáfeta semen..

POBUDA: na državnem nivoju se ustanovi stanovanjski krizni sklad in se uredi zakonska osnova za urejanje in upravljanje razmerja med lastniki nepremičnin in upravičenimi najemniki (prizadeti v naravnih ujmah in nesrečah). Zakonska podlaga mora nujno predvideti tudi davčne olajšave za lastnike nepremičnin, subvencioniranje najemnin, urejanje razmerij in prevzemanje rizika.

V Sloveniji imamo veliko praznih stanovanj in nepremičnin, posesti in kmetij. Odločevalcem predlagamo, da prisluhnejo pobudam, ki so relativno hitro uresničljive, vsekakor hitreje od izgradnje (dokončanja) novih hiš in bivališč.

NEKAJ KONKRETNIH POBUD ZA ČIMPREJŠNJO REŠITEV NASTANITVE:

1. PRILOŽNOST NASTANITEV NA KMETIJAH KJER SO LASTNIKI OSTARELI, ALI NIMAJO NASLEDNIKA, ALI SO DOMAČIJE PRAZNE

Imamo veliko kmetij, katerih lastniki so ostareli ali živi na kmetiji en sam lastnik in kmetija propada. Svetovalci KGZS poznajo razmere na terenu.

Pobuda:

- a) **Kmetijski svetovalci na terenu v najkrajšem času popišejo in vzpostavijo evidenco takšnih kmetij za ta namen;**
- b) **Država, občina in komisija/sklad naj pozovejo lastnike**, da oddajo v podnajem kakšno družino, ki je prej živela na kmetiji (verjetno bi se bolje počutili, kot če bi jim naredili novo vrstno hišo);
- c) **Državni (krizni) sklad naj zagotovi najemnino ali subvencionirano najemnino za družino za določen čas**, do vzpostavitve novega bivalnega okolja za prizadete, po potrebi organizira tudi pomoč pri manjših obnovitvenih delih na kmetiji za družino (beljenje, izolacija, dodatne postelje ipd.);
- d) **MKGP in KGZS se naj angažirata pri uresničevanju dolgoročnih rešitev: Predvidi se možnost, da stanodajalci in najemniki ugotovijo, da lahko sobivajo na daljši rok.** Na tak način bi lahko rešili veliko stanovanjskih problemov prebivalcev iz kmetij, ki so vajeni kmečkega načina življenja. S tem bi hkrati lahko rešili več propadajočih kmetij ter oživelili potenciale podeželja (pridelava hrane, kvaliteta življenja, ipd.);
- e) **Za kmetije z ostarelim kmečkim prebivalstvom, kjer je več lastnikov in se lastniki ne zmorejo medsebojno dogovoriti**, se tem ponudi mediacija. Država za namene najema ponudi in preko sklada odkupi kmetije po realni ocenjeni vrednosti, kmetije pa nato nameni (v odkup ali najem) ljudem, ki so ostali brez strehe nad glavo.

2. PRILOŽNOST: NASELIMO STANOVANJA IN HIŠE, KATERIH LASTNIKI SO OSKRBOVANCİ DSO ALI PREJEMAJO SOCIALNE TRANSFERJE

- a) **Mnogi oskrbovanci DSO-jev ne zmorejo pokritja stroškov bivanja sami, zato so ti stroški pokriti iz socialnih transferjev.** Njihove domačije, stanovanja, bivališča pa samevajo do smrti starostnika, nakar se nepremičnina proda.

Pobuda: Lokalne skupnosti in CSD bi takoj vzpostavile evidenco teh domačij oz. nepremičnin. Krizni stanovanjski/solidarnostni sklad naj te nepremičnine odkupi po ocenjeni realni vrednosti in jih ponudi v najem ali odkup ljudem, ki so ostali brez strehe nad glavo.

- b) **Centri za socialno delo in RK poznajo razmere na terenu** – ti pripravijo seznam prebivalcev, ki živijo sami v predimenzioniranih/prevelikih hišah in stanovanjih ter obstaja objektivna možnost, da bi lahko ponudili del nepremičnine v najem, če se ti strinjajo. Ob konsenzu za najem dela hiše oz. stanovanja za sobivanje, se po potrebi opravijo manjša osvežitvena in vzdrževalna dela na nepremičnini.

Takšen način reševanja stanovanjskih problemov se ponudi ljudem, ki so ostali brez strehe nad glavo v najem, pri čemer naj bo najemnina subvencionirana. Na tak način rešimo več težav hkrati.

3. SOBIVANJSKE SKUPNOSTI: VZPODBUDE ZA POSPEŠITEV ZAKONODAJE ZA VZPOSTAVITEV SOBIVANJSKIH SKUPNOSTI

V preteklosti smo civilne iniciative in društva že podajali predloge, da se po vzoru iz drugih EU držav vključi v zakonodajo možnost ustanavljanj sobivanjskih skupnosti. Le-te po nekaterih krajih, tudi v Sloveniji, že delujejo (dober primer je občina Murska Sobota).

Z vzpostavijo **systema sobivanjski skupnosti**, kjer bi občine odkupile starejšo hišo, ki se jih preuredi po enotnem standardu, da ima več stanovalcev skupno infrastrukturo (kuhinja, dnevni prostor, shrambe, pralnica, vrt), vsak od stanovalcev pa ima svoj zasebni prostor (soba s kopalnico in mini kuhinjskim blokom), bi rešili številne stanovanjske in druge probleme (možnost sobivanja več generacij), tako kratkoročno, kot dolgoročno. **Podobne sobivanjske skupnosti** bi bilo možno vzpostaviti tudi v kulturnih in planinskih ipd. domovih, dokler se ne uredijo nadomestne hiše za prizadete prebivalce.

II. NAČRTOVANJE PREVENTIVNIH UKREPOV IN AKTIVNOSTI

1. IZOBRAŽEVANJE

Vladi RS in Civilni zaščiti RS predlagamo, da nemudoma vzpostavimo sistem izobraževanja in praktičnega usposabljanja za vse prebivalce RS, kako ravnati in ukrepati (kot posamezniki in skupnost) ob morebitnih naravnih nesrečah (vremenske ujme, poplave, plazovi, potresi), po vzoru nekdanjih akcij »NIČ NAS NE SME PRESENETITI - BODIMO PRIPRAVLJENI«.

Primarno bi s tovrstnim izobraževanjem pričeli na najbolj ogroženih področjih države. Definirali bi organizacijsko mrežo za izvedbo izobraževanja (lokalno okolje, podjetja, šole, druge institucije). Izvedba izobraževanj v praksi bi potekala enkrat letno ob za to določenem datumu.

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen..

2. LOKALNA SAMOOSKRBA

Ponovno dajemo pobudo, da se v duhu priprav za nepredvidene dogodke, že sedaj (takoj) organizirajo pred (skoraj 1.500) gasilskimi domovi lokalne živilske tržnice s ponudbo lokalnih živil (pridelki in izdelki lokalnih ter bližnjih pridelovalcev in predelovalcev) ter izmenjevalnice dobrin. Predvidijo se vzpodbude za ponudnike lokalnih živil.

Ta vzpostavljen model lokalne ponudbe živil in drugih dobrin bi potem utečeno funkcioniral tudi v kriznem času, če bi bile prometne povezave prekinjene, je to nujno potrebno in dobrodošlo, saj bi bila dostava živil in življenjskih potrebščin dobrin omejena/otežena/onemogočena.

3. BLAGOVNE REZERVE: DOPOLNITEV ASORTIMANA

Poleg stalnega **nabora zalog v blagovnih rezervah je nujno vzpostaviti blagovne rezerve z avtohtonimi vrstami semen**, ki so nujno potrebne za setev in pridelavo hrane in so prilagojena našemu okolju ter **z sonaravno pridelano hrano za ljudi in hrano/krmno za živali slovenskega porekla**.

4. PREVENTIVA

Nujno je načrtovanje preventivnih ukrepov in priprave na morebitne prihodnje nepredvidene dogodke. Zato predlagamo, da vsak prebivalec RS prejme »**nahrbtnik preživetja in zaščite**«, vsako gospodinjstvo pa - po vzoru Avstrije in Nemčije – prejme brošuro s kratkimi in čim bolj jasnimi navodili, kako ravnati ob nepredvidenih dogodkih, naravnih nesrečah ter morebitni daljši prekinitvi električne energije; obvezno mora biti del brošure informacija, kje so najbližja zaklonišča.

5. SPREMEMBE ZA PRIHODNOST: DECENTRALIZACIJA DRŽAVNIH UKREPOV OB NARAVNIH NESREČAH

Več kompetenc, ki so trenutno v pristojnosti centralnih (državnih) institucij, naj se prenese na lokalne skupnosti/občine, vključno s čiščenjem/sanacijo: plazov, čiščenja naplavin rek in obrežij, v prostorskih načrtovanjih naj se vključi čim več mokrih in ne suhi zadrževalnikov, močvirja, vzporedne struge, akumulacijska jezera, mejice. Predlagamo, da se ob avtocestnih izvozi, po vzoru tujine, tudi izvedejo akumulacijska jezera, ki bodo preprečevala nekontroliran izliv vode..

Okrepijo in stimulirajo naj se lokalne skupnosti na področju vzpostavitve **delovanja Bio krožnega gospodarstva, kar lahko** daje novi zagon za zeleni trajnostni razvoj iz potenciala podeželja.

6. DELOVNE BRIGADE

Podajamo tudi pobudo, da se, za čas sanacije po naravnih ujmah, na ravni lokalnih skupnosti organizira enkrat mesečno DAN SOLIDARNOSTNE POMOČI. Prostovoljci bi pod strokovnim vodstvom pomagali pri sonaravnem urejanju krajine za čimprejšnjo vzpostavitev naravnega ravnovesja v prizadetem okolju: ureditev zemljine, manjše sanacije zemljin, pogozdovanje, sejanje semenskih kroglic, pomoč na kmetijah oziroma pri pridelovalcih živil ipd.

Vlado RS pozivamo za preučitev naših pobud in njihovo realizacijo. S povezovanjem v lokalnih okoljih »od spodaj navzgor« se številne od naštetih pobud na področju samooskrbe že uresničujejo, tudi z našo pomočjo.

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4,3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen..

Za boljšo in učinkovitejšo organizacijo in za dobro vseh nas, pa potrebujemo državne ukrepe. V kolikor smo, v želji po čim bolj strnjeno podanih predlogih, navedli premalo jasne predloge pobud in argumente zanje, vam bomo, na vašo željo, z veseljem posredovali dodatne razlage.

Za prihodnost štejejo dejanja.

Mnogo uspehov Vam želimo še naprej

V pričakovanju odgovora vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem.

Ekoci eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Društvo Ognjič z informacijskim središčem Zazdravje.net

Društvo za celostno samooskrbo, Samoskrbni.net

Gibanje Oskrbimo Slovenijo-Štafeta semen

V vednost:

- Kabinet predsednika Vlade RS, dr. Roberta Goloba; preds Vlade RS dr. Robert Golob
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; ministrica, Irena Šinko.
- Ministrstvo za gospodarstvo, šport in turizem; minister, Matjaž Han.
- Ministrstvo za delo, družino, socialo in enake možnosti; minister. Luka Mesec.
- Ministrstvo za naravne vire in prostor: minister Uroš Brežan.
- Ministrstvo za solidarno prihodnost: Minister Simon Maljavec.
- Portal predlagaj Vladi
- Center za koordinacijo nevladnih organizacij - CNVOS
- Civilna zaščita RS.

Za sodelujoče predlagatelje pobud: Ekoci, Združenje za trajnostno prihodnost, Eko civilna iniciativa Slovenije. Irena Rotar, preds.

Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost

Ulica Savinjske čete 4,3310 Žalec, Slovenija;

www.ekoci.si; ekoci.si@gmail.com; Fb:Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen..
